

El castell enfonsat

Al segle XIX, el folklorista Joan Bru Sanclement va recollir diverses llegendes a Banyoles. Dues d'aquestes llegendes van ser contades al folklorista per un barquer en el transcurs d'una passejada nocturna en barca per l'estany de Banyoles. Són dues llegendes que expliquen l'origen del nostre Estany. La primera d'elles és la llegenda d'en «Morgat» (tot i que en cap moment s'anomena el protagonista amb aquest cognom sinó com en Joan, veí de Porqueres). Anem, però, a veure la segona llegenda, una llegenda ben desconeguda a casa nostra i que caldria recordar i explicar altra vegada.

Aquesta llegenda ens parla d'un castell que s'alçava al bell mig de la plana on ara trobem l'estany de Banyoles, un castell on hi vivia un senyor feudal. Aquest tirà feia pagar tributs i segrestava donzelles. La gent resava a la mare de Déu

del Mont perquè els alliberés de tan pesat jou.

Així... «Un dia va desencadenar-se sobre la comarca una tempestat horrible: la gent tancada en ses cases, cremava cera beneïda i pregava a Déu, amb gran fervor, que los lliurés del llamp. De sobte, s'omplí l'espai de claror blavosa i un llamp, cargolat com una formidable serp de foc, passà bronzint deixant oure als pocs moments un tro esgarrifós que féu tremolar la terra. Després, la tempestat anà disminuint i el sol sortí esplendorós i bell com no l'havien vist mai encara. Era el sol de la llibertat. El llamp havia partit i enfonsat el maleït castell amb tots sos moradors i comensals; i en son lloc veieren l'actual Estany, que avui encara conserva un gros engolidor en el lloc ocupat abans per la fortalesa. En certes nits de l'any es veuen encara al fons del llac les runes de l'antic castell i ses emmerletades torres».

La llegenda ens presenta diversos motius ben interessants: la devoció a la Verge del Mont, la creença en els xucladors (engolidors), l'existència llegendària d'un castell al fons de l'Estany... Recordem que a prop de l'Estany s'hi va aixecar un castell ben important: el castell de Porqueres. Les llegendes dels estanys sempre van relacionades amb llegendes de pobles i castells enfonsats. La llegenda del «Castell Enfonsat» forma part d'aquest material etnopoètic tan interessant que situa masies, esglésies i castells al fons de l'estany de Banyoles.

EL MIRADOR
La revista del Pla de l'Estany

www.espaicomercial.com